

Luonnonsuojelulain ja maakäyttö- ja rakennuslain uudistus

Metsäjohtaja Juha Hakkarainen
Metsäneuvosto 16.3.2021

MTK:n pääviestejä luonnonsuojelulain (LSL) uudistukseen

- Nykyinen LSL on monesta eri näkökulmasta katsottuna toimiva.
- Uudistuksen tavoitteet (mm. LSL:n sisällön ja roolin selkeyden parantaminen sekä hyväksyttävyyden lisääminen) ovat kannatettavia. Nyt käsittelyssä olevat **muutosehdotukset eivät kuitenkaan edistä tavoitteisiin pääsemistä** – päinvastoin.
- Miten tavoitteisiin päästäisiin?
 - Nähdään LSL osana laajempaa luonnon monimuotoisuutta ylläpitävää ja edistävää ohjauskeinokokonaisuutta. **Asioita ei voida eikä tarvitse ratkaista LSL:n rajoitteilla**, koska käytössä on muita kustannustehokkaita, vaikuttavia ja hyväksyttäviä työkaluja.
 - Arvioidaan kaikkien **muutosehdotusten vaikutukset** huolellisesti eri näkökulmista ja kiinnitetään huomiota myös eri lakien yhteisvaikutuksiin.

MTK:n pääviestejä luonnonsuojelulain (LSL) uudistukseen

- Vahvistetaan luonnonsuojelun **hyväksyttävyyttä ja omaisuudensuojaa**.
 - Kehitetään LSL:n korvaussäännöksiä (mm. korvauskynnys ja kumulatiiviset haitat).
- Tunnistetaan luonnonsuojelulain rooli yleislakina, jonka **täsmällisyys, tarkkarajaisuus ja ennakoitavuus** on välttämätöntä säilyttää.
 - Luovutaan esim. selvilläolovelvollisuutta ja varovaisuusperiaatetta koskevista ehdotuksista.
- Pidetään eri lakien väliset rajapinnat selkeinä ja huolehditaan, että kullakin lailla on **oma selkeä tehtävänsä**.
 - Ei lisätä ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista LSL:n tavoitteisiin ja ls-alueen perustamisedellytyksiin.
- Pidetään esim. **laji- ja luontotyyppisuoja selkeänä** kokonaisuutena, jonka mukaisesti on sujuvaa toimia myös käytännössä.
 - Luovutaan viranomaisen huomioonottamisvelvollisuutta ja ns. automaattisuojausta merkitsevistä ehdotuksista.
- Jatketaan ekologisen kompensaaion kehittämistä **pilotoinnilla hallitusohjelman mukaisesti** eikä tehdä hätäisiä sääntelyratkaisuja. Mietitään aidosti myös vapaaehtoisia, markkinapohjaisia malleja sekä mahdollistavia ja kannustavia näkökulmia.

Kommentit MRL-uudistukseen

Ensin kehut

Uudistuksessa on paljon elementtejä, jotka aidosti korjaavat nykyisen lain valuvikoja

- Perusoikeuksien tasapainoa haetaan korvauspuolelta
- Jos suunnitellaan rajoitteita maankäytölle, tiedotetaan maanomistajaa suoraan
- Hyvän hallinnon periaatteita tuodaan lakiin
- Digitalisaatio on odotettu uudistus

Viherrakenne

- Alueidenkäytön suunnittelun suurin ongelma on se, että jokaisella sidosryhmällä on täysin erilaiset käsitykset järjestelmän tarkoituksesta ja ulottuvuuksista.
- Metsäalan vahva näkemys on ollut, ja tulee olemaan se, että kaavoituksen ei tule olla suojelun tai metsänkäsitteilyn instrumentti.
- Suunniteltu viherrakenne maakuntakaavoissa ja yleiskaavoissa tulee lisäämään painetta metsäomaisuuden käytönrajoittamiselle kaavoituksessa ja tämä ei ole kuitattavissa toimivillakaan korvauspykälillä.
- Lakiin ei ole tulossa reunaehtoja, mitä viherrakenne tarkoittaa maankäytön kannalta, tämä jäisi jokaiseen kaavaan erikseen harkittavaksi.
- KYSYMYKSI: ollaanko metsiin liittyviä kaavamääräyksiä käsittelemässä erikseen ja tuomassa ne esimerkiksi asetuksen piiriin? Jos ei, miksi?

Maapolitiikka

- Oikeusvaltiossa lainsäädännön on turvattava vähimmäissuoja maanomistajille tilanteissa, joissa kunta julkista valtaa käyttäessään toteuttaa maapolitiikkaansa.
 - Maankäyttösopimukset tulee kytkeä kehittämiskorvaukseen ja lunastuslupaa ei pitäa voida myöntää, jos maanomistaja pystyy itse toteuttamaan suunnitellun hankkeen.
- Arvonnousun leikkaamiseen kaavailut muutokset johtavat hallitusohjelman vastaisiin lopputuloksiin asumisen kallistumisesta sekä ilmastonmuutoksen torjumisesta, jos täydennysrakentamisen kiinteistökehittäminen sakkaa ja yhä uusia alueita joudutaan ottamaan rakentamistoiminnan piiriin.
- Esitys ei ole tasapainoinen, koska se heikentää maanomistajan nyt jo heikkoa asemaa maapolitiikassa.

ELY-keskusten rooli

- ELY-keskusten roolia kaavoituksen laillisuusvalvojana ollaan kasvattamassa
- Tämä on hallitusohjelman vastaista, koska roolin todetaan pysyvän vähintään nykyisellään
- ELY-keskuksella on yleisen ympäristöedun valvonnassa voimakas rooli, mikä näkyy kaavaneuvotteluissa.
 - Esimerkkinä soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteet: ELY-keskukset esittävät kohteita kaavoihin vastoin valtionhallinnon linjausta vapaaehtoisesta suojelusta. Samaan aikaan laillisuusvalvojina kaavan kohtuuttomuus maanomistajalle ei nouse perusteeksi puuttua tällaiseen kaavasisältöön. Kaksoisrooli asettaa kunnat alisteiseen asemaan kaavaneuvotteluissa.